

FINANSINSPEKTIONEN

Budgetunderlag 2021–2023

19 februari 2020

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	3
Förstärkt och effektiv tillsyn för att hantera en komplex och växande finanssektor	3
Högt ställda förväntningar på nya områden kräver ökade resurser	3
Behov av medelstillskott 2021–2023	4
INLEDNING	5
FI:s utmaningar	5
FI:s inriktning och strategi	6
Tillkommande resursbehov	7
Lokalförsörjning	8
FÖRSTÄRKT OCH EFFEKTIV TILLSYN FÖR ATT HANTERA EN KOMPLEX OCH VÄXANDE FINANSSEKTOR	9
Penningtvättstillsyn	9
Innovationscenter	10
Konsumentsskyddstillsyn	11
Finansiell infrastruktur	12
Cyberrisker	14
It och digitalisering	15
HÖGT STÄLLDA FÖRVÄNTNINGAR PÅ NYA OMRÅDEN KRÄVER ÖKADE RESURSER	18
Hållbarhetsarbete	18
Ny säkerhetsskyddslagstiftning	19
FINANSIERINGSFÖRSLAG	22
Finansieringsöversikt	22
Anslagsfinansiering	22
Avgiftsfinansierad verksamhet där intäkterna disponeras	23
Avgiftsfinansierad verksamhet där intäkterna inte disponeras	24
Investeringar	25
Övriga villkor	26

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) har under flera år fått ökade resurser för att utöva en effektiv tillsyn. På senare år har fler viktiga uppdrag tillkommit och FI behöver därför ökade resurser för att möta kraven från dessa nya tillsynsområden. FI arbetar löpande med att prioritera verksamheten och rikta tillsynen där den gör störst nytta, men för att möta de centrala utmaningar som myndigheten står inför ser FI ett behov av tillskott för vissa särskilda områden.

FÖRSTÄRKT OCH EFFEKTIV TILLSYN FÖR ATT HANTERA EN KOMPLEX OCH VÄXANDE FINANSSEKTOR

- En förstärkning av penningtvättstillsynen med 10 miljoner kronor per år. Detta för att möta samhällets ökade förväntan på att bekämpa penningtvätt och kunna göra kraftfulla ingripanden.
- För att behålla FI:s innovationscenter och möta efterfrågan på dessa tjänster, som är en följd av det tekniskskifte som pågår, bedömer FI att vi behöver ytterligare 5 miljoner kronor per år.
- För att uppnå syftet med de stärkta reglerna inom konsumentskyddstillsyn, och för att möta den snabba utvecklingen på den finansiella marknaden, behöver anslaget höjas med 15 miljoner kronor per år.
- För att möta de stora utmaningar myndigheten står inför när det gäller den finansiella infrastrukturen behöver anslaget öka med 12 miljoner kronor per år.
- En ökning på 10 miljoner kronor per år för att stärka arbetet med cyberrisker i finanssektorn, både nationellt och internationellt.
- För att kunna möta ökade krav på de tillsynsuppdrag som myndigheten ansvarar för behöver satsningar göras på It och digitalisering. FI bedömer att anslaget behöver öka med 20 miljoner kronor 2021, 23 miljoner kronor 2022 och 25 miljoner kronor 2023.

HÖGT STÄLLDA FÖRVÄNTNINGAR PÅ NYA OMRÅDEN KRÄVER ÖKADE RESURSER

- För att proaktivt medverka i det nationella och internationella arbetet inom hållbarhetsområdet behövs en förstärkning på 10 miljoner kronor per år.
- För att klara det nya, tillkommande uppdraget till följd av en ny säkerhetsskyddslagstiftning, och uppdraget som bevakningsansvarig myndighet, anser FI att anslaget behöver förstärkas med 35 miljoner kronor per år.

Vidare föreslår FI följande:

- Krigsförsäkringsnämnden (KFN) flyttas in under en annan myndighet och anslagspost 3 tas bort från FI. Om KFN inte flyttas så måste anslag 1:11 kompenseras i den utsträckning som nämndens äskanden beviljas av regeringen.
- FI hanterar samtliga avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Anslaget 1:3 behöver utökas till 25 miljoner kronor 2021 och 30 miljoner kronor från 2022 och framåt.
- Räntekontokrediterna bibehålls på 25 miljoner kronor. FI föreslår däremot en höjning av låneramen med 10 miljoner kronor till 130 miljoner kronor. FI behöver en höjd låneram redan för innevarande år och kommer att kontakta regeringen särskilt i denna fråga. Om äskandet för It och digitalisering beviljas behöver FI återkomma om ytterligare höjning av låneramen.

BEHOV AV MEDELSTILLSKOTT 2021–2023

Behoven av medelsförstärkningar under åren 2021–2023 sammanfattas i tabellen nedan.

Medelsförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Penningtvättstillsyn	10	10	10
Innovationscenter	5	5	5
Konsumentsskyddstillsyn	15	15	15
Finansiell infrastruktur	12	12	12
Cyberrisker	10	10	10
It och digitalisering	20	23	25
Hållbarhetsarbete	10	10	10
Ny säkerhetsskyddslagstiftning	35	35	35
Summa	117	120	122

Inledning

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar Finansinspektionen budgetunderlag för räkenskapsåren 2021–2023.

FI:S UTMANINGAR

Åren efter den internationella finanskrisen har resurserna för finansiell tillsyn ökat i länder världen över. Det har också blivit mer av internationell regelgivning och tillsynssamarbete, framför allt inom EU. Finansmarknaden genomgår fortsatt stora förändringar. Flödet av nya regelverk efter finanskrisen har stannat av, men kompletteringar och förfiningar pågår, inte minst på EU-nivå. De senaste åren har FI lagt alltmer tid på arbetet inom ramen för de europeiska tillsynsmyndigheterna – Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) – och den Europeiska systemrisknämnden (ESRB). FI har under de senaste åren även ökat sitt engagemang i globala standardsättande organisationer. Antalet aktörer ökar och nya typer av företag som erbjuder finansiella tjänster växer fram. Den tekniska utvecklingen gör att nya sätt att distribuera och producera finansiella tjänster växer fram i snabb takt. Samtidigt ökar handeln med finansiella tjänster över gränserna. Inget talar för att förändringstrycket i och kring det finansiella systemet kommer att avta.

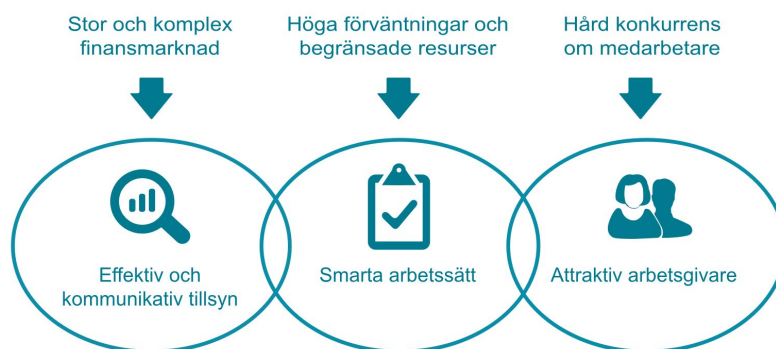
Allt detta gäller även Sverige. För att möta utvecklingen har FI fått ökade resurser. Men samtidigt har kraven och förväntningarna på vad FI ska göra vuxit än snabbare. Det gäller inte minst kraven från EU på regelgivning, tillsyn och tillsynssamarbete. FI har också fått vidgade uppgifter och mandat av regeringen, till exempel när det gäller hållbarhetsfrågor, penningtvätt och makrotillsyn.

Den svenska finansmarknaden är betydande, även utifrån ett globalt perspektiv. Det svenska banksystemet är stort jämfört med många andra banksystem i EU. Medräknat utländska bankers verksamhet uppgår banksystemets totala tillgångar till drygt 250 procent av BNP (Riksbankens stabilitetsrapport 2019:2 s. 14). Den svenska värdepappersmarknaden är den tolfte största i världen, enligt en beräkning gjord 2019 av Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco). Den svenska värdepappersmarknaden är därmed EU:s tredje största efter Tyskland och Frankrike. Till skillnad från de flesta europeiska tillsynsmyndigheter ansvarar FI för tillsynen av samtliga delar av finansmarknaden inklusive makrotillsyn.

Även om FI:s anslag och bemanning har ökat under de senaste åren, är FI fortfarande i en internationell jämförelse en tämligen liten myndighet, i relation till den svenska finanssektorns storlek och i relation till bredden i vårt uppdrag. Flera internationella granskningar – bland annat av Internationella valutafonden (IMF) – har påtalat att den svenska finansiella tillsynen behöver större resurser.

FI:S INRIKTNING OCH STRATEGI

FI:s inriktning och strategi beskrivs i *Finansinspektionen fram till 2023* (FI 2023), ett styrdokument som beslutades av styrelsen i november 2019. Med utgångspunkt i FI:s uppdrag från regering och riksdag pekar FI 2023 ut hur FI ska arbeta de närmaste åren för att möta de utmaningar som myndigheten står inför. Utmaningarna för FI och hur dessa bör mötas speglas i illustrationen nedan.

Finansmarknaden och dess många nya regelverk är komplexa. För FI är det en utmaning att i tillsynsarbetet följa upp att företagen tillämpar de nya regelverken så att de uppnår deras syften. En annan utmaning i tillsynen är att se till att nya distributions- och företagsformer utvecklas på ett sätt som är förenligt med reglerna och målen om finansiell stabilitet, väl fungerande marknader och ett gott konsumentskydd. FI möter dessa utmaningar med **effektiv och kommunikativ tillsyn**. Det innebär att vi i tillsynen och i arbetet med nya regler prioriterar de områden som medför störst risker i förhållande till FI:s mål. Vi förmedlar förväntningar och krav på företag under tillsyn. Vi ingriper beslutsamt och kraftfullt mot företag som bryter mot regelverkens krav.

En andra utmaning är höga förväntningar och begränsade resurser. FI är till följd av vidgade uppdrag och resurstillskott en stor och komplex organisation. Verksamhetens komplexitet och bredd ställer höga krav på vår förmåga att prioritera och organisera oss så att vi använder resurserna väl. FI möter dessa utmaningar genom att utveckla **smarta arbetssätt**. Det innebär att vi arbetar målinriktat enligt ändamålsenliga rutiner, samt använder digitaliserade och automatiserade arbetssätt där det är möjligt och lämpligt.

Vi ska ha en kultur som gör att vi har medarbetare som engagerat och i allmänhetens tjänst arbetar för att finansmarknaden ska vara stabil, väl fungerande och erbjuda ett gott konsumentskydd. FI är en kunskapsorganisation med kunniga och kompetenta medarbetare, som får erfarenheter som gör dem attraktiva på arbetsmarknaden. Det innebär också att den tredje utmaningen är en hård konkurrens om medarbetarna. För att utveckla verksamheten behöver vi även nya typer av kompetenser.

För att möta utmaningen en hård konkurrens om medarbetarna behöver FI vara en **attraktiv arbetsgivare**. Det innebär att vi ska kunna rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens. Det förutsätter att vi erbjuder konkurrenskraftiga löner och arbetsvillkor i en miljö där många medarbetare har som alternativt arbete i den privata finanssektorn, en av de mest välbeställda sektorerna i samhället. Att FI

har höjt löneläget har sannolikt bidragit till att den externa personalrörligheten har stabiliserat sig på en mer normal nivå. Men konkurrensen är fortsatt hård. Vi bedömer därför att det inte går att effektivisera verksamheten i den omfattning som skulle krävas för att täcka de fortsatt höga lönekraven med tillräcklig kapacitet att klara de utökade och nya uppdrag som vi redovisar i detta budgetunderlag.

Den strategiska inriktningen som anges i FI 2023 en viktig utgångspunkt för äskandena i FI:s budgetunderlag 2021–2023.

TILLKOMMANDE RESURSBEHOV

Några exempel på mer specifika faktorer som kommer att prägla FI och öka kraven under perioden 2021–2023 är följande:

- FI har av regeringen utpekats som beredskapsansvarig myndighet, vilket ställer krav på resurser att stödja Försvarmakten i arbetet med det **civila försvaret**.
- Under 2021 kommer en ny **säkerhetsskyddslagstiftning** att träda i kraft där FI tilldelas ett utökat uppdrag.
- En **ökad mängd data** kommer in till FI. Det skapar bättre förutsättningar för tillsyn inom fler områden, men för att FI ska kunna hantera och använda informationen krävs investeringar i system och ny kunskap. FI behöver öka sin egen digitala förmåga för att utöva effektiv tillsyn och möta användarnas krav på digitala tjänster.
- **Antalet ärenden som handläggs** på myndigheten har över tid ökat och fortsätter att öka. I vissa fall finns det lagstadgade frister som måste iakttas. Men även i övriga fall måste ett ärende handläggas enligt förvaltningskravens krav, det vill säga så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att kraven på rättssäkerhet eftersätts. Dessa ärenden är inget som myndigheten vare sig kan eller får prioritera ned. Utan resurstillskott finns det därför en inte obetydlig risk för att nödvändiga tillsynsinsatser kan komma att behöva prioriteras ned trots att det skulle vara oförenligt med det behov av förstärkt tillsyn som FI närmare redogör för i detta budgetunderlag.

Även om en del av ovanstående kan hanteras genom fortsatta effektiviseringar står det klart att anslaget behöver ökas ytterligare.

Även andra förändringar måste beaktas. Uppmärksamhet kring penningtvätt gjorde att vi under 2019 flyttade resurser från andra delar av verksamheten för att förstärka penningtvättstillsynen. Inför 2020 tilldelades FI 10 miljoner kronor i öronmärkta medel för att bekämpa penningtvätt. Vi har dock beslutat att trefaldiga FI:s förmåga att bekämpa penningtvätt till slutet av 2020. Det innebär att en stor del av utökningen finansieras genom interna omprioriteringar även under 2020. Detta innebär framför allt att annan tillsynsverksamhet har nedprioriterats till förmån för penningtvättstillsyn.

Diskussionen om penningtvätt har gjort att FI har hamnat mer i fokus än tidigare. En följd av detta är att fler begär ut allt mer av allmänna handlingar från FI. Rätten att göra detta är en central del av offentlighetsprincipen och en viktig del i granskningen av myndigheter. Det är en ordning som måste värnas och respekteras, vilket FI självklart

också gör. Under 2019 var dock arbetet med utlämningsärendena så omfattande att de påverkade FI:s övriga verksamhet. Under perioden juni–december 2019 var antalet timmar för att hantera utlämnande av allmän handling 193 procent större än samma period 2018. FI bedömer att detta kommer att ta betydande resurser i anspråk även i fortsättningen, vilket leder till mindre tillgängliga resurser för tillsynsverksamheten.

En följd av att resurser har omdirigerats till penningtvättstillsyn och utlämnade av allmänna handlingar är att FI i sin årsredovisning kan konstatera att tillsynsaktiviteter och tillsynsundersökningar har prioriterats ner. Sammantaget bedömer FI att det inte finns utrymme att omfördela ytterligare resurser inom nuvarande ramar om vi ska kunna utföra de uppdrag som FI ansvarar för på ett fullgott sätt.

LOKALFÖRSÖRJNING

FI:s hyreskontrakt löper ut i december 2022. Vid en omförhandling förväntas hyresnivån öka till en marknadshyra på cirka 6 000–7 000 kronor per kvadratmeter. FI kommer under 2020 att analysera olika alternativ ytterligare och återkomma i nästa budgetunderlag.

FI har förtätat de nuvarande lokalerna så långt som det går. Flera äskanden i detta budgetunderlag gäller även lokalkostnader eftersom det inte är möjligt att inrymma fler arbetsplatser i de befintliga lokalerna. Sammanfattningsvis visar FI:s senaste medarbetarundersökning ett gott resultat. Ett område som sticker ut är dock den fysiska arbetsmiljön som får låga betyg. Vi ser även av detta skäl att det inte är möjligt att ytterligare förtäta arbetsplatserna i nuvarande lokaler.

Förstärkt och effektiv tillsyn för att hantera en komplex och växande finanssektor

Det pågår en ständig utveckling av finansmarknaderna. Nya aktörer och nya risker tillkommer. FI arbetar löpande med att prioritera verksamheten och rikta tillsynen där den gör störst nytta, men ser behov av tillskott för vissa särskilda områden.

PENNINGTVÄTTSTILLSYN

Åskande medelförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Penningtvättstillsyn	10	10	10

De högre anspråk som samhället ställer på bekämpning av penningtvätt medför ett krav på en stadigvarande ökning av penningtvättstillsynen. FI har som mål att myndighetens förmåga vid utgången av 2020 är trefaldigad jämfört med 2018. Det extra anslag som regeringen beviljade för 2020 används till att förstärka FI:s undersökningskapacitet genom ett ökat antal penningtvättsexperter.

Det finns starka skäl att räkna med att mer omfattande undersökningar kommer att innebära ett ökat behov av rättsliga prövningar av ingripanden och sanktioner mot finansiella företag som bryter mot penningtvätsregelverket. FI har sedan 2019 löst detta temporärt genom en tillfällig omfördelning av bland annat jurister från andra avdelningar. För att det fortsatt ska vara möjligt att avsätta tillräckliga juristresurser till penningtvättsområdet behöver de avdelningar inom FI som lånat ut temporära resurser få en förstärkt permanent bemanning.

Erfarenheterna av det pågående arbetet med ingripanden och sanktioner på penningtvättsområdet visar på effektiviseringsmöjligheter. Genom att standardisera rutiner och metoder kan vi snabba på sanktions- och ingripandeprocesserna utan avkall på kvalitet. Att ingripa beslutsamt och kraftfullt mot företag som bryter mot regelverkens krav är en av FI:s strategiska prioriteringar. Vi ser även ett resursbehov för att aktivt arbeta med frågor om penningtvättstillsyn inom EU och globala organ.

Mot denna bakgrund yrkar FI på en anslagshöjning med 10 miljoner kronor per år.

Konsekvens av utebliven finansiering

Om inte kapaciteten förstärks kommer i förlängningen juristresurserna för rättsliga utredningar, sanktionsprövningar och ingripanden inom FI:s övriga ansvarsområden, särskilt för stabilitetstillsynen och konsumentskyddet, att bli otillräckliga. Detta skulle kunna innebära att färre tillsynsundersökningar blir slutförda i rätt tid och i värsta fall risk för sämre kvalitet i tillsynen. Vidare kan FI behöva prioritera bort delar av det internationella arbetet inom penningtvättstillsyn.

INNOVATIONSCENTER

Äskande medelsförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Innovationscenter	5	5	5

Som ett svar på ett regeringsuppdrag (FI dnr 17-4481) gjorde FI 2017 en kartläggning av nya innovationer på finansmarknaden, samt aktörernas frågeställningar och behov i förhållande till myndighetens kärnprocesser: tillsyn, tillstånd och regelgivning. Utredningen visade att behovet av information om regler, processer och principer är stort. För att möta detta behov inrättade FI ett innovationscenter, vars huvuduppgift är att informera och föra dialog med bolag som bedriver innovationsverksamhet. Syftet är att ge företagen en kontaktpunkt så att de enklare och snabbare kan få den information de behöver.

Innovationscentret har funnits i cirka två år och FI bedömer att mottagandet har varit mycket positivt. Utöver att föra dialog med aktörer har innovationscentret arrangerat seminarier, hållit informationsmöten och deltagit i externa arrangemang kring innovation på finansmarknaden.

FI har därtill ett löpande utbyte med myndigheter från andra länder för att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Att svenska aktörer ligger långt framme bidrar också till att intresset av utbyte med svenska myndigheter är stort.

För att behålla FI:s innovationscenter och möta de ökande behoven från svenska aktörer som arbetar med finansiella innovationer, samt för att säkerställa det generella tillsyns- och regelgivningsarbetet, ser FI behov av att öka anslaget med 5 miljoner kronor per år.

Konsekvens av utebliven finansiering

Det faktum att flera svenska företag ligger i framkant när det gäller teknisk utveckling och innovation för med sig en hög efterfrågan på FI:s kompetens och erfarenhet inom det här området, både nationellt och internationellt. Utan resurser kommer FI:s innovationscenter inte ha möjlighet att möta denna efterfrågan och möjligheterna att påverka i internationella frågor kommer att minska betydligt. Detta riskerar att leda till regler som inte är anpassade efter svenska förhållanden, vilket skulle drabba de svenska fintechbolagen. FI uppfattar att en nedprioritering av innovationscentret inte är i linje med regeringens uttalade ambitioner på området.

KONSUMENTSSKYDDSTILLSYN

Åskande medelförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Konsumentsskyddstillsyn	15	15	15

Utvecklingen på de finansiella marknaderna de senaste åren visar att det krävs en mer omfattande konsumentsskyddstillsyn. När det gäller distribution av finansiella produkter har det länge varit tydligt att det finns stora utmaningar för konsumentsskyddet. Det har uppmärksammats dels i FI:s tillsyn, dels genom ett stort antal medialt uppmärksammade händelser där konsumenter har drabbats. På betaltjänstmarknaden sker en snabb utveckling med nya aktörer och tjänster som en följd av bland annat en snabb teknisk utveckling och det nya betaltjänstregelverket. Säkerhetsaspekter och konsumentsskydd hamnar i fokus för att uppnå en fungerande och trygg betaltjänstmarknad. Vidare har konsumentkreditmarknaden med ett stort utbud av lättillgängliga krediter och frågan om överskudsättning uppmärksammats bland annat i media. Sammantaget står det klart att det krävs ytterligare resurser för att utöva tillsyn över de företag som producerar och distribuerar olika typer av finansiella tjänster till konsumenter.

Det är tydligt att det finns en stark politisk vilja att höja konsumentsskyddet och ambitionsnivån för konsumentsskyddstillsynen på finansmarknaden. Det framgår inte minst av de omfattande lagstiftningspaket som har trätt ikraft de senaste åren och förändringarna i premiepensionssystemet. Internationellt blev den höjda ambitionsnivån särskilt tydlig i de tre europeiska tillsynsmyndigheternas arbete där en av de främsta prioriteringarna framöver är att harmonisera tillsynen av konsumentsskyddet i EU-länderna. De företag i Sverige som berörs av denna ambitionshöjning är sådana som producerar och distribuerar investeringsprodukter, betaltjänstleverantörer samt företag som tillhandahåller konsumentkrediter. De konsumentsskyddsproblem som aktualiseras när det gäller bland annat distribution av finansiella produkter, tillhandahållande av betaltjänster samt ansvarsfull kreditgivning är av den karaktären att de kräver en riskbaserad tillsyn av enskilda bolag. Detta gör ambitionshöjningen resurskrävande både när det gäller marknadsövervakning och faktisk tillsyn av enskilda bolag.

Under 2019 granskade Riksrevisionen om statens tillsyn ger förutsättningar för ett högt konsumentsskydd på det finansiella området. Granskningen mynnade ut i rapporten *Konsumentsskyddet på det finansiella området – förutsättningar och statlig tillsyn* (RIR 2019:32). Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som bland annat avser FI. Riksrevisionens rapport pekar på behovet av att ytterligare höja ambitionsnivån inom konsumentsskyddstillsynen.

För att uppnå syftet med de stärkta reglerna¹ och den ökade ambitionsnivån för konsumentsskydd anser FI att anslaget behöver öka med 15 miljoner kronor per år.

¹ Lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution och lagen (2010:751) om betaltjänster.

Konsekvens av utebliven finansiering

Konsekvensen av att konsumentskyddstillsyn inte får ökade resurser är att effekterna av de senaste årens skärpning av regelverken i praktiken inte blir så stora som önskat. Fortsatta brister i exempelvis kreditgivningen kan i förlängningen leda till att enskilda konsumenter beviljas krediter trots att de saknar ekonomiska förutsättningar och hamnar i en skuldspiral. Det finns ett stort behov av att undersöka enskilda bolag för att kontrollera hur de har genomfört reglerna och hur de följer dem. Undersökningar av enskilda bolag är resurs-intensiva, varför ett tillskott behövs för att nå ett tillfredsställande skydd för konsumenter.

FINANSIELL INFRASTRUKTUR

Äskande medelförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Finansiell infrastruktur	12	12	12

Infrastrukturen för betalningar, värdepappershandel med mera utgör kärnan i det finansiella systemet och är en förutsättning för att det ska fungera. Allvarliga problem i den finansiella infrastrukturen riskerar att leda till betydande risker för finansiell instabilitet, vilket kan bli mycket kostsamt för svensk ekonomi. För närvarande sker en rad stora förändringar inom den finansiella infrastrukturen, både i Sverige och internationellt, vilket ställer kraftigt ökade krav på tillsynen.

Infrastrukturen för betalningsförmedling genomgår exempelvis en omfattande omstöpning och många nya företag etableras i Sverige. Det bankgemensamma initiativet P27 kommer att innebära en helt ny gränsöverskridande clearingverksamhet för betalningar. Bolaget avser att med Sverige som bas verka inom Norden och Europa. Den nya infrastrukturen är tänkt att ersätta Bankgirot och ska hantera all clearing av massbetalningar i Sverige, Danmark, Finland och eventuellt Norge. Den kommer inte ”bara” vara systemviktig i Sverige, utan i alla länder vars valuta de hanterar. Sammantaget är det en helt ny typ av gränsöverskridande verksamhet som nu ansöker om att etablera sig i Sverige under FI:s tillsyn. Verksamheten, det vill säga clearing av betalningar, kan inte sluta fungera utan att omedelbart påverka såväl medborgare som företag och myndigheter i de länder de verkar, exempelvis Sverige. Bolagets ambition är att lansera P27 i produktion redan nästa år, 2021.

Hanteringen av tillståndsansökan för P27 och den påföljande tillsynen, kräver både betydande resurser och kompetenser som i dag saknas på FI. Det går därmed inte att möta behoven genom att omprioritera befintliga resurser.

Därtill står FI inför en mängd omfattande och komplicerade auktorisations- och tillståndsärenden, vilket är en följd av både strukturomvandling och ny reglering. Auktorisationerna kommer efter beslut om tillstånd att leda till en permanent höjning av tillsynsbehovet samt internationellt tillsynssamarbete i de fall verksamheten är gränsöverskridande.

Sverige är dessutom värmland för Nasdaq Clearing, som är en central motpart för clearing av derivat. Flera länders finansiella system är beroende av att clearingen fungerar väl. Under hösten 2018 inträffade

en allvarlig incident då ett deltagarfallissemang medförde stora förluster. Händelsen satte fokus på flera viktiga aspekter kring stabiliteten hos centrala motparter (CCP) och visade hur snabbt det kan gå ”fel” även under normala marknadsförhållanden. Det finns ett starkt behov av att FI fortsätter att utveckla sin tillsyn av CCP:n, inte minst av dess många riskmodeller liksom dess operationella förmåga att värdera samt motverka finansiella och operativa risker. Dessutom finns förväntan om ett utökad internationellt samarbete om CCP:er generellt och den svenska CCP:n specifikt. Eftersom regelverket för att hantera CCP:er genom resolution ännu inte finns på plats är behovet särskilt stort av att säkerställa en välfungerande löpande verksamhet.

FI behöver också ta höjd för en rad nya regelverk, däribland benchmarkförordningen, som innebär ökade krav på administratörer och rapportörer av referensvärden och därmed ökade tillsynsinsatser. För referensvärden som klassas som kritiska ska den behöriga myndigheten inrätta tillsynskollegium. Andra regelverk som påverkar i betydande utsträckning är Recovery & Resolution för CCP:er samt Emir 2 (centrala motparter och transaktionsregister). I juni 2019 fick FI via ett tillägg till regleringsbrevet i uppdrag att etablera en krishanteringsgrupp (Crisis Management Group) för Nasdaq Clearing. Arbetet har påbörjats och kommer att fortgå till dess att en svensk myndighet utses som ansvarig för resolution av CCP:er är utsedd.

Nya auktorisations- och tillståndsärenden, ökade krav kopplade till tillsyn av CCP:er, samt de ökade behov av tillsyn till följd av de regelverk som nämns ovan innebär ett rejält ökat resursbehov som inte går att möta inom ramen för de resurser som i nuläget är avsatta för arbetet med infrastruktur-tillsyn. Behoven är dessutom av sådan omfattning att omprioritering från andra områden inte kan göras utan att det får kraftigt negativa konsekvenser för andra tillsynsområden.

Därtill har riskbilden skärpts. Cyber- och informationssäkerhetsrisker i de systemviktiga finansiella infrastruktur-företagen bedöms ha ökat betydligt, vilket ställer högre krav på institutens motståndskraft mot sådana risker och därmed ökar behovet av tillsyn och även behovet av spetskompetens. Se även avsnittet om cyberrisk nedan. I nuläget har FI inte tillräckligt med resurser för att möta de utmaningar som myndigheten står inför när det gäller den finansiella infrastrukturen.

FI ser därför ett behov av medelsförstärkning av anslaget motsvarande 12 miljoner kronor.

Konsekvens av utebliven finansiering

Med nuvarande resurser finns inte betryggande förutsättningar för att möta de nya utmaningarna med en proaktiv, effektiv och riskbaserad tillsyn av den systemviktiga finansiella infrastrukturen. Utrymmet för omprioriteringar inom myndigheten är begränsat. Konsekvensen av utebliven finansiering är att Sverige, och i flera avseenden även andra länder, behöver förlita sig på att enskilda kommersiella företag sköter sin verksamhet på ett fullgott sätt och även beaktar aspekter som normalt ligger utanför deras kommersiella intressesfär. Det skulle saknas en oberoende och tillräckligt proaktiv kontrollfunktion, vilket skulle kunna få allvarliga konsekvenser.

CYBERRISKER

Äskande medelsförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Cyberrisker	10	10	10

Riskerna för företag, myndigheter och samhället i stort som kopplas till digitalisering av nästan alla samhällsfunktioner har fått allt större uppmärksamhet, i Sverige och internationellt, och av goda skäl. Detta berör de finansiella företagens riskhantering, men också risker för konsumenterna, liksom riskerna för det finansiella systemets stabilitet.

Finansiella marknader och företag är finansiellt nära sammanlänkade. Cyberriskerna adderar till detta och gör att ett redan tidigare starkt sammanlänkat finansiellt system blir ännu mer sammanlänkat och därmed mer sårbart.

Cyberrisker kan både handla om tekniska störningar och mänsklig felhantering, och om uppsåtliga, fientliga attacker. Framför allt den senare kategorin har uppmärksammats. Dock ska man komma ihåg att det inte behöver handla om omfattande, spektakulära incidenter utan även begränsade attacker och störningar som inträffar upprepade gånger kan leda till en långsiktig erosion av förtroendet för marknader och aktörer. Därmed kan det finansiella systemets funktionsförmåga och effektivitet försämrats påtagligt, även utan en akut kris.

Tekniska och andra operativa risker är i och för sig inget nytt för finansiella företag och tillsynsmyndigheter, och FI har under senare år ökat sina insatser på området. Den tekniska infrastrukturen på finansmarknaden är ett exempel på ett särskilt sårbart område. Förutom konkreta undersökningar, pågår för närvarande också ett arbete med att utveckla en tillsynsstrategi för cyber- och informationsrisker. Inom bank- och försäkringsområdena kommer det under 2020 också riktlinjer från EBA och Eiopa som avser informations- och kommunikationsteknik. Dessa förväntas bli mer tekniskt inriktade än tidigare principbaserade föreskrifter. Även Esmå kommer att besluta om riktlinjer under 2020, bland annat med fokus på så kallade molntjänster.

Den växande utsattheten för den här typen av risker i kombination med de specifika egenskaperna hos cyberincidenter ställer delvis nya krav på analytisk kapacitet, teknisk kompetens, empirisk kartläggning och utveckling av metodik och verktyg för tillsynen. Här kommer omfattande insatser att vara nödvändiga. Det är också väsentligt att kunna delta i det växande internationella samarbetet på området. Eftersom den svenska finansmarknaden kan anses ligga i framkant när det gäller utveckling och införande av digitala tjänster ökar vikten av att FI bygger upp sin kompetens – det finns också en förväntan på FI om detta hos marknad och allmänhet.

Utmärkande för cyberincidenter är att de kan uppstå hastigt och påverka sektorn på bred front. Det kan också vara svårt att i ett givet läge avgöra när, var, hur och varför störningen har uppstått. Då är det svårt att kunna ingripa med traditionella verktyg för att begränsa spridningen, vilket kan vara möjligt vid andra former av kriser med ett långsammare händelseförlopp. Till skillnad mot ”traditionella” finansiella kriser är myndigheterna också själva potentiella måltavlor

när det gäller cyberattacker. Arbetet med att utveckla och skydda de egna it-systemen och se till att det finns robusta kontinuitetsplaner blir viktiga också i det perspektivet.

Cyberincidenter i allmänhet och cyberattacker i synnerhet ställer krav på ett mer omfattande samarbete och kommunikation mellan fler myndigheter än de som involveras vid traditionella finansiella kriser, exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarets radioanstalt (FRA) och Säkerhetspolisen (Säpo). Både i det förebyggande arbetet och inom ramen för en krishantering är det avgörande att etablera och utveckla former för samarbete och diskussion mellan berörda myndigheter, samt mellan myndigheter och finanssektorns aktörer. Detta för att identifiera risker och hot, utbyta erfarenheter samt begränsa genomslaget av incidenter och upprätthålla förtroendet. Detta arbete har påbörjats inom ramen för Finansiella stabilitetsrådet, men behöver utvecklas ytterligare.

Sammanfattningsvis ser vi ett behov av resursförstärkning för att bevaka den nationella och internationella utvecklingen proaktivt, bygga upp kunskap och utveckla tillsynen inom detta område. FI ser ett behov av en permanent resursförstärkning på 10 miljoner kronor per år.

Konsekvens av utebliven finansiering

Om FI inte får finansiering för att stärka kompetensen i tillsynen av ett område med ökande informations- och cyberrisker, blir FI:s kunskapsuppbyggnad och tillsyn otillräcklig. Vi riskerar då att misslyckas med att fånga upp de mest kritiska riskerna och bristerna. Detta kan öka riskerna för att cyberincidenter och cyberattacker inte kommer att kunna hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

IT OCH DIGITALISERING

Äskande medelsförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
It och digitalisering	20	23	25

Den digitala utvecklingen i samhället ställer ökade krav på snabbhet, samarbete och förmåga att säkert hantera och analysera stora mängder information och data. Det finansiella systemet är och blir allt mer komplext och mer integrerat med tekniska lösningar, vilket skapar svåröverskådliga mängder data. Innovation är gränsöverskridande både när det gäller stater och sektorer, vilket skapar nya beteendemönster. En snabbt föränderlig marknad ställer högre krav på FI:s förmåga att snabbt analysera data för att följa utvecklingen och tidigt uppmärksamma trender och avvikelser. Cyberrisker och innovation adderar ytterligare till behovet att utveckla it-miljön och förmågan att hantera data.

Perioden 2021–2023 präglas av en fortsatt snabb förändring inom FI:s ansvarsområden och vi ser inga tecken på avmattning. De nya EU-regelverken för med sig ständigt ökande och mer ambitiösa rapporteringskrav på företagen under tillsyn, men också kraftigt ökade krav på rapporteringen till de europeiska myndigheterna. Detta ställer också högre krav på FI:s förmåga att hantera olika tekniska standarder och riktlinjer. De nya regelverken driver dessutom på höjda krav på FI:s kapacitet att hantera dramatiskt ökande och allt mer komplexa

datamängder, för att kunna ta emot, bearbeta, analysera och effektivt använda informationen i tillsynsverksamheten.

Riksrevisionen har i sin rapport *Föråldrade it-system – hinder för en effektiv digitalisering* (RiR 2019:28) konstaterat att föråldrade it-system kan vara ett stort hinder för en effektiv digitalisering. Riksrevisionen rekommenderar därför myndigheterna att utveckla sitt sätt att arbeta med föråldrade it-system och rekommenderar vidare regeringen att lämna ett tydligare stöd i det arbetet. Vidare har Myndigheten för digital förvaltning (Digg), i rapporten *Främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda AI*, konstaterat att den offentliga förvaltningen i Sverige i grunden har goda förutsättningar att tillvarata potentialen med *artificiell intelligens* (AI). I rapporten föreslås flera åtgärder som ökar förmågan att använda AI och man redovisar även en besparingspotential på cirka 140 miljarder kronor för svensk offentlig förvaltning.

FI:s it-miljö och infrastruktur är i gott skick, med teknik som skapar förutsättningar för en driftsäker tjänsteleverans. Under längre tid har fokuseringen på driftsäkerhet dock gjorts på bekostnad av innovation, digitalisering och ny teknologi. För att möta utmaningarna från en komplex finansmarknad och förbättrad tillsyn behöver vi nu bland annat vidareutveckla och effektivisera system och arbetssätt. Här ser vi ett nödvändigt behov av att satsa på att digitalisera och automatisera lämpliga arbetsprocesser och rutiner. FI behöver därmed modernisera sättet att hantera och processa data från marknaden, så att rätt personal snabbt har tillgång till och kan analysera data. En modern dataplattform måste byggas under nästkommande tre år för att ge myndigheten möjlighet att, på kort och lång sikt, tillgodogöra sig all data som hämtas in. I början av 2020 beslutade FI därför om en digitaliseringsstrategi 2020–2026. Strategin baseras bland annat på strategidokumentet FI 2023 och de centrala utmaningar som myndigheten står inför.

FI har i dagsläget ett ansträngt resursläge för att genomföra it-projekt och uppdrag. Vid årsskiftet 2019/2020 fanns det 5–6 uppdrag som gäller it-stöd för att hantera nya regelkrav, och som vi inte har resurser att genomföra inom utsatt tid (till ikraftträdandet av förordningen eller till första rapporteringstillfälle). Vidare finns minst åtta egeninitierade projekt och uppdrag som väntar på att genomföras och där flertalet sannolikt inte kan startas under 2020. Flera av dessa initiativ är strategiska men också kopplade till lagkrav.

Sammanfattningsvis ser vi ett stort behov av satsningar för att öka myndighetens digitala förmåga att utöva en effektiv tillsyn och möta de europeiska tillsynsmyndigheternas krav, såväl som användarnas krav på digitala tjänster. Vi ser också behov av ytterligare personalresurser. Mer personal behövs dels för att hantera och kvalitetssäkra den ökade mängden in- och utrapporterad data, dels för att löpande förvalta de nya systemen och kopplingarna mellan dessa.

FI bedömer att resursbehovet för att stärka It och digitalisering är 20 miljoner kronor 2021, 23 miljoner kronor 2022 och 25 miljoner kronor 2023.

Konsekvens av utebliven finansiering

Om FI inte får tillkommande finansiering är det inte möjligt att möta de utmaningar som finns från de europeiska tillsynsmyndigheterna

eller användarnas krav på digitalisering. Utrymmet för omprioriteringar inom myndigheten är begränsat. Utan tillkommande finansiering behöver vi, precis som tidigare, inrikta oss på att i första hand hantera regelprojekt initierade av EU och basinfrastruktur inom it. Detta medför en risk att förtroendet för myndigheten urholkas och att det tekniska gapet mellan FI och den finansiella sektorn ökar.

Vidare ser vi en fortsatt risk för att FI inte, på en tillräcklig nivå, kommer att kunna genomföra it-förändringar kopplade till regel- och lagkrav. Vi ser även en risk för att FI inte uppfattas som en attraktiv arbetsgivare om vi saknar tillgång till ändamålsenliga och digitala verktyg.

Högt ställda förväntningar på nya områden kräver ökade resurser

FI har under flera år fått ökade resurser för att utöva en effektiv tillsyn. Och förväntningarna från lagstiftarna och allmänheten är med rätta höga. På senare år har fler viktiga uppdrag tillkommit och FI behöver därför ökade resurser för att möta kraven från dessa nya tillsynsområden.

HÅLLBARHETSARBETE

Åskande medelförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Hållbarhetsarbete	10	10	10

Behovet av att genom politiska åtgärder hantera centrala hållbarhetsfrågor som klimatet och miljön blir allt tydligare i takt med att effekterna av klimatförändringarna blir alltmer påtagliga och insikten växer om behovet av omställningsåtgärder. Detta gör att hållbarhetsfrågorna generellt, och klimatfrågan specifikt, växer i betydelse även utifrån ett finansiellt stabilitets- och konsumentskyddsperspektiv. Att arbeta aktivt med dessa frågor är därför nödvändigt för att uppfylla FI:s grundläggande uppdrag. Det motiverar att FI ytterligare stärker arbetet med hållbarhet. Därmed ökar samtidigt förutsättningarna för att det finansiella systemet ska kunna bidra till en hållbar utveckling.

Internt inom FI och i Sverige arbetar FI med att integrera hållbarhet i den löpande tillsynen. Fokusområdena är tillsynen av företagens styrning, strategier, riskhantering och informationsgivning, samt att utveckla kvantitativa riskbedömningsverktyg. Det är ett resurskrävande arbete eftersom verktyg och modeller behöver anpassas, samtidigt som förståelsen för frågornas koppling till tillsynen både behöver fördjupas och breddas. FI har också i olika former fört en aktiv dialog med finansiella företag och branschorganisationer om framför allt klimatfrågorna, bland annat i form av det initiativ som har tagits när det gäller att utveckla metoder för intern prissättning av utsläpp av växthusgaser.

Det internationella arbetet är en förutsättning för att komma framåt på området. Här har FI genom att vara tidigt ute och genom att ta viktiga initiativ kunna spela en betydande roll. FI ser det som strategiskt viktigt att behålla denna drivande roll även i fortsättningen.

Även inom EU har ambitionsnivån höjts och de europeiska tillsynsmyndigheterna intensifierar sitt arbete. I och med kommissionens handlingsplan om hållbara finanser har ny lagstiftning antagits för att integrera hållbarhet i finansiella företags verksamheter, och framöver väntas ytterligare lagstiftning antas. För att vara med och påverka utformningen av regler, policyer och tillsynsmetoder behöver FI fortsätta att delta aktivt i det allt bredare arbetet inom EU. Parallellt ska vi anpassa vår tillsyn till de nya kraven, som under en period kommer att öka resursbehovet.

Även på den globala arenan står hållbarhet högt på dagordningen. FI har bland annat framgångsrikt drivit på Iosco att engagera sig i frågorna, bland annat genom det globala nätverket Network for Greening the Financial System (NGFS). I detta nätverk leder FI arbetet med att bättre förstå skillnaden i risk mellan gröna och icke-gröna tillgångar. Som ordförande för Ioscos hållbarhetsnätverk har FI en unik möjlighet att arbeta för internationell koordination av reglering och tillsyn på hållbarhetsområdet. FI kan också bidra till ökad transparens och arbeta för att den hållbarhetsrelaterade informationen blir jämförbar. Arbetet är en förutsättning för att både identifiera och prissätta risk samt minska risken för grönmalning, vilket i sin tur möjliggör att rätt investeringar blir av. På så sätt verkar FI aktivt för att det finansiella systemet – nationellt och internationellt – kan bidra till en hållbar utveckling.

FI förväntar sig att arbetet inom Iosco, NGFS och andra globalt viktiga forum kommer att intensifieras under de kommande åren, vilket ställer ökade krav på FI:s engagemang. Därutöver breddas nu det internationella arbetet om klimat till andra miljö- och hållbarhetsfrågor. Här är det viktigt att FI proaktivt deltar i arbetet.

Under 2019 arbetade en offentlig utredning med olika frågor om så kallat grönt sparande. Det är än så länge osäkert vad detta mer specifikt kommer att innebära för FI, initialt och på sikt, men det kommer att kräva utökade insatser i tillsynen.

Sammantaget bedömer FI att anslaget behöver öka med 10 miljoner kronor per år.

Konsekvens av utebliven finansiering

Med ett oförändrat anslag kan FI inte behålla samma ambitionsnivå i sitt internationella engagemang, och takten på integreringsarbetet kommer att behöva ses över. Vi kommer helt enkelt inte att kunna ligga i framkant i dessa frågor. Mot bakgrund av den snabba utvecklingen på området är det i dagsläget inte möjligt att precisera konsekvenserna närmare.

NY SÄKERHETSSKYDDSLAGSTIFTNING

Åskande medelförstärkning, mkr	År 2021	År 2022	År 2023
Tillsyn enligt nya säkerhetsskyddslagen och resurser för att hantera säkerhetsprövningar	33	33	33
Bevakningsansvarig myndighet	2	2	2
Totalt	35	35	35

Ny säkerhetsskyddslagstiftning

I *Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen* (SOU 2018:82) föreslås FI som tillsynsmyndighet av säkerhetsskyddet för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag, samt för motsvarande utländska företag som är etablerade i Sverige. FI har i sitt remissvar (FI dnr 19-31) angett att det idag finns åtta större verksamhetsutövare inom det föreslagna tillsynsområdet och att det

inte kan uteslutas att fler aktörer bedriver säkerhetskänslig verksamhet, exempelvis mellanstora banker och andra institut.

FI anser att detta innebär en väsentligt ökad arbetsbelastning med hänsyn till storleken och komplexiteten hos företagen, mängden leverantörer som företagen använder sig av samt beroende av internationella aktörer. FI vill poängtera att den tillsyn som FI utövar i dag skiljer sig väsentligt från tillsynen över säkerhetsskyddet. Även om det finns samordningsfördelar inom tillsynsverksamheten kan de tillkommande uppgifterna inte utföras med befintlig kompetens och nuvarande resurser.

FI vill särskilt uppmärksamma den stora inverkan som säkerhetsprovningar kan komma att få på myndigheten. För att kunna arbeta effektivt och med flexibla arbetsmetoder har verksamhetsutövarna inom den finansiella sektorn ofta få barriärer inom it-verksamheten. Detta får till följd att företagen troligen kommer att behöva placera merparten av alla tjänster på respektive it-avdelning i säkerhetsklass. Till detta kommer även andra funktioner hos företagen, som riskkontroll, regelefterlevnad, internrevision och ledning. Enligt FI:s preliminära bedömning kan detta leda till att 10 000–15 000 personer kan behöva säkerhetsprövas inom den finansiella sektorn. En inte oansenlig del av dessa personer är utländska medborgare som arbetar utanför Sveriges gränser i utkontrakterad verksamhet.

Detta innebär en stor arbetsuppgift för FI, både initialt och löpande. Personer som till exempel byter jobb eller partner behöver en förnyad säkerhetsprovning. Hur många det kan bli frågan om är osäkert, men FI bedömer att det kan uppskattningsvis 3 000–5 000 säkerhetsprovningar årligen.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. FI anser att delvis finansiering för detta behövs redan under hösten 2020 för att få en del av rekryteringarna på plats innan lagstiftningen träder i kraft. Detta för att utveckla de rutiner och det arbetssätt som behövs för att fullgöra tillsynsuppdraget och för att hantera säkerhetsprovningsprocessen. FI kommer att informera regeringen om medelsbehovet för innevarande år under februari 2020.

FI bedömer att det föreslagna tillsynsuppdraget med tillhörande säkerhetsprovningar uppgår till 33 miljoner kronor per år. FI bedömer att detta äskande är på en lägsta nivå. Det finns en stor osäkerhet om antalet säkerhetsprovningar och tillsynsobjekt. Vi kan därför behöva återkomma med ytterligare äskanden.

Uppdraget innebär att en mycket stor ökning av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter kommer att rapporteras in till och även produceras på FI. Detta kommer med stor säkerhet innebära att FI behöver it-lösningar som myndigheten i dag saknar, för att kunna hantera en sådan mängd uppgifter. Sådana it-lösningar är kostsamma och behöver utredas under 2020 för att därefter äskas i FI:s budgetunderlag 2022–2024.

Konsekvens av utebliven finansiering

Om FI inte får medelsförstärkning för att hantera dessa nya tillkommande uppgifter får det framför allt stora konsekvenser för myndighetens tillsyns- och säkerhetsverksamhet. Det är i nuläget för tidigt att uttala sig om exakt vilka omprioriteringar som kan bli

aktuella och vilka konsekvenser detta skulle kunna få. Eftersom det är en ny typ av verksamhet som kräver nya kompetenser ser vi det inte som möjligt att lösa uppgiften med interna resurser, särskilt med hänsyn till det omfattande resursbehovet.

Bevakningsansvarig myndighet

I förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap finns bestämmelser om statliga myndigheters åtgärder för att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Förordningen innehåller även bestämmelser om bevakningsansvariga myndigheters åtgärder inför och vid höjd beredskap. I förordningen anges de krav FI behöver uppfylla vid höjd beredskap. FI ska i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav. I FI:s planering för totalförsvaret ska det ingå att myndigheten under höjd beredskap ska fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt. FI:s planering för totalförsvaret ska ske i samverkan med de statliga myndigheter, kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda. 2020 års regleringsbrev preciserar ytterligare vad som förväntas av FI som bevakningsansvarig myndighet.

FI bedömer att uppdraget innebär ett ökat resursbehov på 2 miljoner kronor per år för bland annat rekrytering av en beredskapshandläggare.

Konsekvens av utebliven finansiering

I dag finns det ingen som arbetar dedikerat med dessa frågor. Det innebär att hårda prioriteringar på totalförsvares- och säkerhetsområdet görs kontinuerligt och befintliga resurser behöver omprioriteras löpande för att utföra dessa uppgifter. Konsekvensen av utebliven finansiering är att åtgärder inom ramen för totalförsvarsuppgifter och myndighetens uppgifter som bevakningsansvarig myndighet inte utförs i tillräcklig utsträckning och att det brister i kunskapsupbyggnaden.

Finansieringsförslag

FI:s samlade förslag till finansiering för åren 2021–2023 framgår av första stycket finansieringsöversikt. En mer detaljerad beskrivning av förslagen redovisas i efterföljande stycken, liksom investeringar och övriga villkor.

FINANSIERINGSÖVERSIKT

Tabellen nedan sammanfattar verksamhetens finansieringsbehov under åren 2021–2023.

	Utfall År 2019	Prognos År 2020	Beräknat År 2021	Beräknat År 2022	Beräknat År 2023
ANSLAG					
Utgiftsområde 2, anslag 1:11 Finansinspektionen					
ap.1 Finansinspektionen	611 400	631 706	748 784	760 998	771 828
ap.3 Krigsförsäkringsnämnden	553	927	4 970	4 870	4 920
Utgiftsområde 2, anslag 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter					
ap.1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	14 861	17 550	25 000	30 000	30 000
AVGIFTSINTÄKTER SOM DISPONERAS					
Ansökningsavgifter	103 934	120 000	110 000	110 000	110 000
Administrativ service	1 682	2 000	2 000	2 000	2 000
ÖVRIGA INTÄKTER SOM DISPONERAS					
Övrigt (bidrag, finansiella intäkter m.m.)	9 266	10 000	10 000	10 000	10 000
SUMMA	741 696	782 183	900 754	917 868	928 748
AVGIFTSINTÄKTER SOM REDOVISAS MOT INKOMSTTITEL					
Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter	727	1 000	1 000	1 000	1 000
Inkomsttitel 2712, Bötesmedel	56 265	60 000	100 000	60 000	60 000
Inkomsttitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	615 532	637 973	773 784	790 998	801 828

ANSLAGSFINANSIERING

Följande tabell visar behovet av att förstärka anslag 1:11 Finansinspektionen till följd av äskandena i detta budgetunderlag.

	Utfall År 2019	Prognos År 2020	Beräknat År 2021	Beräknat År 2022	Beräknat År 2023
ANSLAG					
Utgiftsområde 2, anslag 1:11 Finansinspektionen					
ap.1 Finansinspektionen	611 400	631 706	748 784	760 998	771 828
ap.3 Krigsförsäkringsnämnden	553	927	4 970	4 870	4 920
Utgiftsområde 2, anslag 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter					
ap.1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	14 861	17 550	25 000	30 000	30 000

FI föreslår att anslagspost 3. Krigsförsäkringsnämnden (KFN) bör flyttas in under annan myndighet och tas bort från FI. Om KFN inte flyttas så måste anslag 1:11 kompenseras i den utsträckning som nämndens äskanden beviljas av regeringen. Ytterligare ett skäl till att flytta Krigsförsäkringsnämnden är att de i dag indirekt finansieras via årliga avgifter från finansmarknaden. KFN äskar att anslagspost 3 ökar till närmare 5 miljoner kronor för 2021 och framåt.

Nedan redovisas äskandet för anslag 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

	Utfall År 2019	Prognos År 2020	Beräknat År 2021	Beräknat År 2022	Beräknat År 2023
ANSLAG					
Utgiftsområde 2, anslag 1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter					
ap.1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	14 861	17 550	25 000	30 000	30 000

FI föreslår vidare att myndigheten hanterar samtliga avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter och att anslag 1:3 utökas till 25 miljoner kronor 2021 och 30 miljoner kronor från 2022 och framåt.

Utvecklingen av EU-anslaget påverkas av flera faktorer. Översynen av tillsynsstrukturen pågår fortfarande och syftar bland annat till att ge riktlinjer för hur behoven av ytterligare expansion och finansiering ser ut. Ytterligare en faktor är vad brexit kommer innebära för myndigheterna. I den preliminära budgeten för 2021 och framåt ser vi en kraftig ökning av avgifterna till följd av att Sveriges andel av de totala kostnaderna blir större. Ökningen finansieras genom nuvarande avgiftsmodell med ökade årliga avgifter.

AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET DÄR INTÄKTERNA DISPONERAS

Ansökningsavgifter

FI förfogar över avgiftsintäkter från FI:s tillståndsprövning. Kostnaderna ska på sikt motsvara intäkterna för verksamheten. Två gånger per år lämnar FI en avgiftsrapport till regeringen med förslag om avgifternas storlek. Rapporten remitteras till branschen och Ekonomistyrningsverket. Regeringen beslutar om avgifternas storlek.

Administrativ service

FI har enligt myndighetens instruktion i uppdrag att upplåta lokaler och utföra administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN). Med stöd av 4 § (1992:191) i avgiftsförordningen tar FI ut avgifter från BFN för administrativ service. Det ekonomiska målet är självkostnadspris. Det belopp som faktureras baseras på BFN:s andel av FI:s kostnader för köpta tjänster och varor enligt en årlig överenskommelse mellan parterna.

Följande tabell visar avgiftsfinansierad verksamhet där intäkterna disponeras för 2021–2023.

	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
ANSÖKNINGSAVGIFTER (SFS 2001:911)					
Ackumulerat ingående över-/underskott (-)	19 966	9 183	-10 817	-8 817	-4 817
Intäkter	103 934	120 000	110 000	110 000	110 000
Kostnader	114 717	140 000	108 000	106 000	104 000
Årets resultat	-10 783	-20 000	2 000	4 000	6 000
Ackumulerat utgående över-/underskott (-)	9 183	-10 817	-8 817	-4 817	1 183
ADMINISTRATIV SERVICE (4§ avgiftsförordningen, SFS 1992:191)					
Ackumulerat ingående över-/underskott (-)	0	0	0	0	0
Intäkter av avgifter	1 682	2 000	2 000	2 000	2 000
Kostnader	1 682	2 000	2 000	2 000	2 000
Ackumulerat utgående över-/underskott (-)	0	0	0	0	0
Ackumulerat utgående över-/underskott (-)	0	0	0	0	0

AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET DÄR INTÄKTERNA INTE DISPONERAS

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten. Dessa redovisas som intäkt av uppörd och återfinns i redovisningen av inkomstitlar. I följande avsnitt redogör vi för de tre avgiftsområdena: restavgifter och dröjsmålsavgifter, bötesmedel och avgifter för FI:s verksamhet.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter

På inkomstitel 2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter redovisas debiterade, lagakraftvunna, beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI i förhållande till de tidsfrister som gäller. Inkomster som redovisas mot Restavgifter och dröjsmålsavgifter är svåra att förutsäga.

Bötesmedel

På inkomstitel 2712 Bötesmedel redovisas debiterade, lagakraftvunna, beslut om böter. FI har möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. De redovisas på denna inkomstitel. Inkomster som redovisas mot Bötesmedel är svåra att förutsäga. Ett fåtal stora sanktionsavgifter får ett betydande genomslag. Utfallet kan därför variera kraftigt mellan åren.

Avgifter för FI:s verksamhet

På inkomstitel 2548 Avgifter för FI: verksamhet redovisas de medel som FI tar in i årliga avgifter. Avgifterna, som tas ut med stöd av förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet, ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras med avgifterna. Dessa intäkter ska på sikt motsvara de utgifter som FI redovisar mot anslag 1:11 ap.1 Finansinspektionen och anslag 1:3 ap.1 FI: avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

Av följande tabell framgår avgiftsfinansierad verksamhet där intäkterna inte disponeras för 2021–2023.

INKOMSTITTEL	Utfall År 2019	Prognos År 2020	Beräknat År 2021	Beräknat År 2022	Beräknat År 2023
ANDRA OFFENTLIGRÄTTSLIGA AVGIFTER					
Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjningsavgift	727	1 000	1 000	1 000	1 000
Inkomsttitel 2712, Bötesmedel	56 265	60 000	100 000	60 000	60 000
OFFENTLIGRÄTTSLIGA AVGIFTER MED ETT BESTÄMT EKONOMISKT MÅL					
Inkomsttitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet					
Akkumulerat ingående över-/underskott (-)	18 521	11 283	0	0	0
Intäkter	615 532	637 973	773 784	790 998	801 828
Kostnader	626 815	649 256	773 784	790 998	801 828
Akkumulerat utgående över-/underskott (-)	11 283	0	0	0	0
Summa intäkter	672 524	698 973	874 784	851 998	862 828
Summa kostnader	626 815	649 256	773 784	790 998	801 828

INVESTERINGAR

Verksamhetsinvesteringar

De immateriella anläggningstillgångarna uppgår för närvarande till betydande värden som måste finansieras genom lån.

Av följande tabell framgår FI:s totala investeringsbehov för verksamhetsinvesteringar.

(tkr)	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräkn.	2022 Beräkn.	2023 Beräkn.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	28 831	31 800	15 700	0	0
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	18 379	14 560	14 560	14 560	13 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	1 472	1 000	1 000	1 000	1 000
Summa verksamhetsinvesteringar	48 682	47 360	31 260	15 560	14 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	48 682	47 360	31 260	15 560	14 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	48 682	47 360	31 260	15 560	14 000

Låneram och räntor för FI:s investeringar

Redovisningsprincipen för immateriella tillgångar är att en tillgång växer i storlek under uppbyggnaden för att först efter driftstarten skrivas av under den avskrivningstid som har valts. Finansieringen av investeringen sker med lån hos Riksgälden (även kallad Riksgäldskontoret). Amorteringar på lånen betalas först i samband med avskrivningen.

Från 2021 och framåt äskar FI en utökad låneram från 120 000 tkr till 130 000 tkr varför tabellen nedan även innehåller äskad höjning.

Låneram och räntor för FI:s investeringar redovisas i följande tabell.

(tkr)	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	88 677	107 110	117 089	103 914	77 171
Nyupplåning (+)	48 682	47 360	31 260	15 560	14 000
Amorteringar (-)	-30 249	-37 381	-44 435	-42 303	-34 480
UB lån i Riksgäldskontoret	107 110	117 089	103 914	77 171	56 691
Beslutad/föreslagen låneram	120 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Ränteutgifter	345	56	0	-118	-87
Finansiering av räntor och avskrivningar					
Utgiftsområde 2 anslag 1:11	-27 144	-32 911	-39 589	-37 628	-30 373
Övrig finansiering	-2 760	-4 414	-4 846	-4 793	-4 194

Verksamhetsinvesteringar per objekt

En stor del av FI:s investeringar har varit it-system för att hantera specifika rapporterings- och analyskrav. För att i framtiden hantera fortsatt ökande och allt mer komplexa rapporterings- och analyskrav pågår ett projekt för att effektivisera och införa en gemensam plattform för rapportering samt en enhetlig modell för datahantering på FI. Dessa nya system och processer kommer både ersätta tidigare system och hantera kommande krav. Genom en ökad enhetlighet kommer FI:s kapacitet att hantera nya krav att öka kraftigt samtidigt som driftsmiljön blir säkrare.

Verksamhetsinvesteringar per objekt framgår av följande tabell.

(tkr)	Totalt	Ack.	2020	2021	2022	År 3-XX
	utfall	utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Ny inrapporteringsplattform	54 926	9 126	32 600	11 600	1 600	
Enhetlig datahantering	26 194	12 794	7 900	5 500	0	
Summa utgifter för investeringar	81 120	21 920	40 500	17 100	1 600	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	46 492	8 492	31 800	6 200	0	
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Anslag (efter medgivande av regeringen)	34 628	13 428	8 700	10 900	1 600	
Summa finansiering	81 120	21 920	40 500	17 100	1 600	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	55 992	8 492	31 800	15 700	0	
Maskiner och inventarier						
Fastigheter och mark						
Övriga verksamhetsinvesteringar						
Summa investeringar i anläggningstillgångar	55 992	8 492	31 800	15 700	0	0

ÖVRIGA VILLKOR

Anslagskredit

FI föreslår följande nivåer på anslagskrediten för de kommande åren:

- 10 procent för anslag 1:3 ap.1 FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter
- 3 procent för anslag 1:11 ap.1 Finansinspektionen
- 10 procent för anslag 1:11 ap.3 Krigsförsäkringsnämnden. Krediten bör utökas då anslagsposten är relativt liten och även mindre belopp och fördelning av interna kostnader i samband med bokslut kan få proportionellt sett stora effekter.

Räntekontokredit

FI bedömer att nuvarande räntekontokredit om 25 miljoner kronor är tillräcklig.

Låneram

FI bedömer att nuvarande låneram på 120 miljoner kronor behöver höjas till 130 miljoner kronor. FI behöver en höjd låneram redan för innevarande år och kommer att kontakta regeringen separat om detta. Om äskandet för It och digitalisering beviljas behöver FI återkomma om ytterligare höjning av låneramen.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se